

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.100/2019/9.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Litresits Andrásügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. ifj. Balsai István ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében – melyben egyéb érdekelt a dr. Hegedűs Péter ügyvéd által képviselt **egyéb érdekelt neve (címe)** – a Szegedi Törvényszék 2018. november 30. napján kelt 7.P.21.709/2018/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban, melyben az egyéb érdekelt csatlakozó fellebbezéssel élt, meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja, mellőzi az (egyéb érdekelt neve)** egyéb érdekelt perköltségben és elsőfokú eljárási illetékben marasztalását, egyben kötelezi a **(B)** Kft.-t, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 274.252,- (Kettőszázhetvennégyezer-kettőszázötvenkettő) Ft elsőfokú eljárási költséget, továbbá az államnak – külön felhívásra – 36.000,- (Harminchatezer) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a **(B)** Kft.-t, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 20.000,- (Húszezer) Ft + ÁFA másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes **(város neve)** Polgármestere. Az alperes szerkesztésében megjelenő **(internetes hírportál neve)** internetes oldalon 2018. október 8-án „5,6 milliárd forintja van a **(város neve)**-i önkormányzatnak! „ címmel jelent meg cikk, amely **(személy neve) (párt neve)** frakcióvezető sajtótájékoztatóján elhangzottakról tudósított az alábbi tartalommal:

„5,6 milliárd forintja van a **(város neve)**-i önkormányzatnak! Ezért érthetetlen, miért akarja bezáratni **(felperes neve)** a **(város neve)**-i Televízió után a stadiont és az uszodát is – jelentette ki **(személy neve)**, a **(párt neve)**-frakció vezetője hétfőn.”

A politikus a sajtótájékoztatóján újságírói kérdésre elmondta, a képviselő-testület tagjai pénteken megkapták az október 12-i közgyűlés anyagát, amelyben az szerepel, hogy 5,6 milliárd forintnyi készpénze van **(város neve)**-nek.

– Ez a költségvetés 20 %-a, tehát ez alapján jó anyagi helyzetben van a város – ismertette **(személy neve)**. Hozzátette, ezek után nem érti, **(felperes neve)** polgármester miért állítja, hogy csődben van a település, és miért záratná be a **(város neve)**-i Televízió után stadiont és a strandot is.”

A felperes 2018. november 7-én helyreigazító közlemény közzétételére kérte az alperest, melyet az megtagadott arra hivatkozva, hogy sajtótájékoztatón elhangzott átvett közlésről van szó. Utalt arra is, az egyebekben politikai véleménynyilvánításnak minősül, azaz a felek közötti politikai, közéleti vitát rögzíti, emiatt nincs lehetőség helyreigazításra.

A felperes keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a sérelmezett cikk megjelenésével azonos módon, helyen, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 5 napon belül tegye közzé a pert megelőzően az alperes részére eljuttatott helyreigazító közleményt. Kérte továbbá a szerkesztői felelősséget viselő és az NMHH nyilvántartásába bejegyzett jogi személyiséggel rendelkező kiadó perköltség megfizetésére való kötelezését. Érvelése szerint a kifogásolt közlések valóban tények híresztelésének minősülnek, mivel a felperes nem akarta és nem akarja bezáratni sem a **(város neve)**-i Televíziót, sem a stadiont, sem a strandot. Kiemelte, az alperes eljárása a legalapvetőbb újságírói szakmai követelményeknek sem felelt meg, hiszen már a cikk megjelenése előtt könnyen ellenőrizhette volna a benne szereplő állítások valótanságát. Megjegyezte, az alperes nem mentesülhet a felelősség alól azzal, hogy az írás átvett közléseket tartalmazott. Véleménye szerint azok valótlan tényállítások.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a sérelmezett nyilatkozatrész véleménynyilvánítás, politikai vita a nyilatkozó és a felperes között, amely nem képezheti sajtó-helyreigazítás tárgyát a PK 12. számú állásfoglalás szerint. Másodlagos védekezésében utalt arra, amennyiben tényállításnak minősülne a cikkészlet, úgy az valós tényeken alapuló következtetés, melynek igazolására tanúbizonyítás iránti indítványt terjesztett elő anélkül, hogy a nevezett személyeket a tárgyalásra előállította volna, illetve pontosan megjelölte volna, milyen tényekről tehetnek nyilatkozatot. Hangsúlyozta, a cikk nem tartalmazta, a felperes mikor, milyen körülmények között tett nyilatkozatot azon szándékáról, hogy a két közintézményt be akarja zárni. A tanúk meghallgatását arra nézve kérte, hogy a felperessel közösen tartott sajtótájékoztatón és a városi közgyűlés ülésen is elhangzott a felperes részéről, hogy be kell zárni a stadiont és az uszodát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy annak jogerőre emelkedését követő 5 napon belül az **(internetes hírportál neve)** hírportálon a sérelmezett közléssel azonos linken a cím alatt a lead (bevezető) felett közvetlenül (további kattintás nélkül) 30 napig elérhető módon, de legalább addig, ameddig az eredeti kifogásolt cikk hozzáférhető, valamint a címlapon, az ún. főoldalon „legfelül” vezető hírként egy hétfői napon legalább 13-14 óra között tegye közzé a következő közleményt:

„Hírportálunkat a Szegedi Törvényszék P.21.709/2018/5. sz. ítéletével a következők közzétételére kötelezte

Helyreigazítás:

A 2018. október 8. napján megjelent „5,6 milliárd forintja van a **(város neve)**-i önkormányzatnak!” című cikkben valótlanul híreszteltük, hogy **(felperes neve)**, mint **(város neve)** polgármestere a **(város neve)**-i televízió után a stadiont és a strandot is be akarja záratni.”

Kötelezte továbbá az **(egyéb érdekelt neve)**-t perköltség megfizetésére. Határozatának indokolásában leszögezte, sajtóhelyreigazításra az jogosult, akiről a sajtótermékben vagy egyéb médiaszolgáltatás keretében valótlan tény állítottak, híreszteltek, vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntettek fel. Rámutatott, a sajtóközleményt a maga egészében, összefüggéseiben kell vizsgálni. Részletesen kitért a véleménynyilvánítás és a tényállítás elhatárolására azzal, hogy a véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál indokolt különbséget tenni az értékítélet és a tényközlés tekintetében, mert az utóbbi esetében a véleménynyilvánítás szabadsága nem korlátlan. A tény a való világ része, annak valamilyen objektív, az emberi tudattól független

mozzanata, amely a múltban létezett vagy a jelenben létező érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés, ezzel szemben a vélemény szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés. A tény valósága bizonyítható vagy cáfolható, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet azonosulni vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható. A jóhírnévsértés vizsgálata esetében – a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdésére is figyelemmel – a sajtó-helyreigazítási eljárás legfontosabb specifikuma abban áll, hogy az eljárás tárgyát egyedül a tényállítás valódisága vagy valótlanága jelenti. E szempontrendszer alapján vizsgálva a kifogásolt nyilatkozatrészt arra a következtetésre jutott, hogy az a felperes szándékára, jövőbeni tevékenységére vonatkozó tényállítás, miután az mindenképpen bizonyítható, hogy a felperes be akarja-e zárni a két közintézményt. Így azt kellett volna bizonyítania az alperesnek, hogy a felperes ezt a szándékát valahol, valamikor kijelentette vagy az bármely magatartásából következtethető. Ezzel szemben a felperes arról tett nyilatkozatot, hogy „be kell zárni” a stadiont. A „be akarja zárni” a stadiont vagy strandot viszont arra utal, hogy a felperes önkényesen, minden gazdasági racionalitást nélkülöző akarata irányul két közintézmény bezárására. Lényeges jelentésbeli különbség van ugyanis a „be akarja”, „be fogja” zárni vagy a „be kell zárni”, illetőleg „be fog zárni” kezdetű nyilatkozatok között. A „be kell zárni”, „be fog zárni” nyilatkozat arra utal, hogy a költség-haszon elv alkalmazásával történő valós bevételi-kiadási viszonyok mérlegelése alapján egy racionális döntés keretében kell döntést hozni az intézmények további működésének megszüntetéséről a veszteségek elkerülése érdekében. Ugyanakkor a „be akarja zárni” kezdetű mondat – különösen az első mondatnál fennálló szövegösszefüggésében – arra utal, hogy az önkormányzat jó, likvid pénzügyi helyzete ellenére a város sok lakosát kedvezőtlenül érintő önkényes döntést hozott vagy hoz a felperes, mint polgármester.

A Pp. 498. §-ára utalva az elsőfokú bíróság kifejtette, az alperes több személy tanúkénti meghallgatását indítványozta a perfelvétel lezárása előtt, azonban egyik esetében sem jelölte meg, hogy arról tudna nyilatkozni, a felperes bárhol, bármikor, bárkinek kijelentette a két közintézmény bezárására irányuló akaratát. Erre figyelemmel a tanúbizonyítást – mint szükségtelent – mellőzte.

A következő bírói gyakorlat alapján kiemelte, a sajtójogi felelősség nem kerülhető meg azzal, hogy a valótlan állítás a riportalanytól szerzett értesülés, és az sem eredményezhet mentesülést, hogy a valótlan tényállítás mások vélekedésére hivatkozva történt.

A perbenállás nélkül kiadói felelősséget viselő jogi személyt a Pp. 499. § (1) bekezdése, 81. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte elsőfokú eljárási költség megfizetésére, ezen felül eljárási illetékben is marasztalta.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Elsősorban a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi, másodsorban a 369. § (3) bekezdés b) pontjában szabályozott anyagi jogi szempontú felülbírálatra tartott igényt. Előbbi kapcsán kérte megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait az érdemi döntésre kiható módon megsértette, míg az utóbbi körében bizonyítás lefolytatásával a tényállás módosítását és ezt alapul véve igényelte a jogvita másodfokú eldöntését. Elsődleges felülbírálati kérelmének indokaként arra hivatkozott, hogy az alperes bizonyítási kötelezettségének az elsőfokú eljárás során 4 tanú meghallgatásával kívánt eleget tenni, az elsőfokú bíróság azonban erre irányuló bizonyítási indítványát a perfelvétel során elutasította. A Pp. 276. §-a alapján viszont csak abban az esetben mellőzhette volna törvényesen a felajánlott bizonyítást, ha a tanúvallomások nem lettek volna alkalmasak arra, hogy a közlemény kifogásolt állításainak valóságát igazolják. Határozatának indokolásában azonban mindössze annyit rögzített, hogy az alperes nem jelölte meg kellő pontossággal a bizonyítani kívánt tények körét, de nem jutott és nem is juthatott arra a következtetésre, hogy az alperes által meghallgatni kért személyek vallomása bármely okból eleve

ne lenne alkalmas az állított tény bizonyítására. A per eldöntése szempontjából ugyanis jelentős tény, hogy mi hangzott el a felperes 2018. október 2-án megtartott sajtótájékoztatóján. Az elsőfokú bíróság ezzel az eljárás lényeges szabályai közül a Pp. 267. §-át, 276. §-át, valamint 498. §-ának (1) bekezdését sértette meg.

Másodlagos felülbírálati kérelmének alapját ugyanez az állított eljárási hiányosság képezte, azzal azonban, hogy ha azt az ítélet tábla észszerűnek tartja, a másodfokú eljárásban folytassa le az indítványozott bizonyítást.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokaira figyelemmel. Hangsúlyozta, a Pp. 498. § (2) bekezdése sajtóperben a Pp. 275. §-ában rögzített általános szabályoktól eltérő, lényegesen szigorúbb feltételek mellett teszi lehetővé az érdemi tárgyalás elhalasztását. Arra csak akkor kerülhet sor, ha azt valamelyik fél kéri és már feltárt bizonyítékokkal vagy egyéb módon valószínűsíti, hogy az általa felajánlott bizonyítás alkalmas lehet a keresetben, illetve a védekezésben előadottak igazolására vagy cáfolatára. E kritériumoknak – álláspontja szerint – az alperes bizonyítási indítványa nem felelt meg, ezért azt az elsőfokú bíróság a Pp. 498. § (2) bekezdés a) pontja alapján megalapozottan utasította el.

A másodfokú eljárásban az egyéb érdekelt tartalma szerint csatlakozó fellebbezésnek minősülő beadványt nyújtott be, melyben sérelmezte, egyben mellőzni kérte perköltségben és eljárási illetékekben marasztalását. Állította, már a cikk megjelenésének időpontjában sem volt az internetes sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő személy, az a **(B)** Kft. Hivatkozott ekörben a hatósági nyilvántartás deklaratív hatályára, csatolta továbbá a perbeli hírportál adásvételére vonatkozó megállapodást és annak hatósági bejegyzését. Végül utalt a Szegedi Ítélet tábla Pf.II.20.098/2019/6. számú ítéletére.

A fellebbezés **alaptalan**, a csatlakozó fellebbezés **alapos**.

Az elsőfokú bíróság az ügy érdemét illetően a tényállást helyesen állapította meg, abból levont jogi következtetéseivel is egyetért az ítélet tábla.

Az alperes elsődleges fellebbezési kérelmét, amely az ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértésére alapította, mivel – álláspontja szerint – indokolatlanul mellőzte az általa felajánlott és az ügy eldöntése szempontjából releváns tényekre irányuló tanúbizonyítást. Valójában a másodlagos fellebbezési kérelemnek ugyanez volt az indoka, csupán anyagi jogi aspektusból azzal, hogy a bizonyítást a másodfokú bíróság folytassa le. Ekörben kiemeli az ítélet tábla, a fellebbezés hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság a tanúbizonyítást nem csupán arra hivatkozva mellőzte, hogy az alperes a bizonyítási indítványában nem jelölte meg, a tanúk mely tényekről tudnak nyilatkozni. Kifejtette ugyanis azt is, hogy lényeges jelentésbeli különbség van a „be akarja”, „be fogja zárni”, vagy „be kell zárni”, „be fog zárni” kezdetű nyilatkozatok között. A különbségtétel indoka éppen a felajánlott tanúbizonyítás szükségességének cáfolata volt. Rámutatott, a tanúk nem arra tudtak volna nyilatkozni, hogy a felperes bárhol, bármikor, bárkinek a tudomására hozta, kijelentette, hogy be akarja zárni a két közintézményt, hanem arra, hogy a felperes részéről elhangzott, be kell zárni a stadiont és az uszodát (5. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Releváns ezzel szemben az lett volna, ha a bejelentett tanúk arról tudtak volna vallomást tenni, hogy a felperes szándéka mire irányult, hiszen a sérelmezett nyilatkozat erről szólt, nem bármely külső körülmény miatt szükséges bezárásról. Tekintettel arra, hogy emiatt a tanúk meghallgatása a döntést nem segítette, nem befolyásolta volna, az ugyanis nem a perben jelentős tényre vonatkozott (Pp. 265. § (1) bekezdés), a kért szükségtelen bizonyítás elrendelését

eljárási szabálysértés nélkül mellőzte az elsőfokú bíróság (Pp. 276. § (5) bekezdés). Ebből viszont az következik, hogy mind az elsődleges, mind a másodlagos fellebbezési kérelem alaptalan.

Megjegyzni továbbá az ítéletábra, az elsőfokú bíróság az állandó bírói gyakorlatra helyesen utalva állapította meg, hogy a sajtószerv felelőssége nem hárítható el arra hivatkozva, hogy a valótlan állítás közzlése a riportalanytól szerzett értesülésre, mások vélekedésére hivatkozva történt. A sajtó-helyreigazítást a mástól szerzett értesülések továbbadása, közzlése, híresztelése is lehetővé teszi, akár az olyan valótlan tartalmú sajtóközlemény miatt is, amely egyébként híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát (BH1990. 468., BDT2012. 2653.). A megjelentetett nyilatkozat valóságtartalmáról, a felperes szándékáról a sajtószervnek módja lett volna meggyőződni, ezt azonban meg sem kísérelte, ilyenre nem is utalt. A valótlan tény ilyen körülmények közötti híresztelése pedig megalapozza a sajtó-helyreigazítást.

Helyesen hivatkozott viszont az egyéb érdekelt határidőben benyújtott, tartalmában csatlakozó fellebbezésnek minősülő beadványában (Pp. 372. § (1), (2) bekezdés, 371. § (1) bekezdés) arra, hogy a cikk megjelenésekor már nem ő volt az (**internetes hírportál neve**) internetes sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő személy. Miután az elsőfokú ítélet kézbesítésével (2019. január 11.) tudomást szerzett marasztalásáról és annak indokairól, ennek igazolására be is csatolta a **(B)** Kft. és közte 2018. március 8-án létrejött szerződést, mellyel átruházta a sajtótermék alapítói és kiadói jogait. És bár a jogváltás hatósági nyilvántartáson való átvezetésére csak a későbbiekben került sor, a bejegyzés deklaratív hatálya miatt a jogváltás – átvezetésének tényétől függetlenül – a szerződéskötés napján bekövetkezett. Az NMHH Hivatala által vezetett hatósági nyilvántartás közhiteles, de a benne foglalt adatok és tények valóságát az ellenkező bizonyításáig kell vélelmezni. Mivel az egyéb érdekelt erre irányuló bizonyítása eredményre vezetett, ez azzal a következménnyel járt, hogy a szerkesztői felelősség a **(B)** Kft.-t terhelte, így a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján ő köteles megfizetni a pernyertes felperes első- és másodfokú eljárási költségét és a le nem rótt eljárási illetéket is. Nincs jelentősége annak, hogy nem peres fél, mivel a hivatkozott jogszabályhely értelmében ha a sajtószervnek nincs perbeli jogképessége, a perköltség megfizetésére a sajtótermékért szerkesztői felelősséget viselő természetes személyt kell kötelezni. Ez biztosítja a perköltségben marasztaló rendelkezés végrehajthatóságát.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést illetően a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt.

Az eredménytelen fellebbezésre figyelemmel a Pp. 83. § (1) bekezdése, valamint 499. § (1) bekezdése alapján a **(B)** Kft.-t kötelezte a felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint felszámított másodfokú eljárási költségnek és feljegyzett fellebbezési illetéknek a megfizetésére (Pp. 101. § (1) bekezdés, 102. § (1) bekezdés).

Szeged, 2019. március 27.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bálint Attila s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

. Béri András s.k.
táblabíró